

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy évi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám.
(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szövegért, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknek egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészt 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

HIVATALOS RÉSZ.

Kivonat a kalocsai egyházmegye XVIII. körleveléből.

Ministeri döntvény a hitközség képviseléről.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter folyó évi április hó 6-án 17 717. sz. a. vonatkozással az 1895. évi december 12. 63 450 és 1892. évi 55 198 sz. a. rendeletekre a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: az a latin görög és örmény szertartású katolikusoknál, ott hol a helyi autonomia még szervezve nincs, az iskolaszék a hitközség képviselétől elfogadtatik; s hogy 2. annak elsőfokú határozatai ellen felebbezéseknek másodfokúlag a közigazgatási bizottság, harmadfokúlag ezen miniszterium határoz. Kalocsa, 1898. július 6.

Az államsegély kiszolgáltatása és elszámolása.
Samassa József dr. egri érsek a tanítói fizetések kiegészítésére s az ötödéves korpótléku engedélyezett államsegélyek felhasználása és elszámolásra nézve 1898. évi X. sz. körlevelében a következőket rendeli: 2977. sz. A tanítói fizetésekre adott államsegélyek felhasználásánál előállható zavarok és hátrányok elkerülése végett figyelmeztetem t. lelkészeimet, hogy habár a segélyösszegeket, mint iskolaszéki elnökök a kormányi kiutalványozás értelmében rendszerint egyszerűen, január hóban veszik is fel az illető adóhivataloktól, azokat ne egy összegben s előzetesen, de az 1893. XXVI. t. czikk. 4. §-ának megfelelően, havi előleges részletekben adják ki az érdekelt tanítóknak, nehogy a tanító személyében beállható változás esetén a jövedelemnek az előd és utód közti megosztásánál az előre helytelenül kiadott összeg megtérítése válna szükségessé, ez nehézségekbe ütközzék, vagy éppen kivihetlenné legyen, mire nézve a felalósságot a t. lelkész uraknak kellene viselniük. Elrendelem egyszersmind, hogy a tanítóknak az államsegély felvételéről szóló nyugtáit számadáskép a t. lelkész urak, mint iskolaszéki elnökök, minden tanév végével legkésőbb szeptember hó végeig a közigazgatási bizottsághoz beküldjék. József s. k. érsek.

Meghívó. A „Gyulavidéki róm. kath. tanítóegylet” Gyulán 1898. augusztus hó 9-én, a központi iskola helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre az egylet tagjai ezennel tisztelettel meghívattak. Tárgysorozat: 1. A gyűlést megelőzőleg, reggeli 8 órakor szentmise az anyateplomban, melyen a tagtársak testületileg vesznek részt. 2. Elnöki megnyitó, illetve üdvözlő beszéd. 3. Jegyzői és pénztárnoki jelentés. 4. „Közgyűléseinkről”, értekezés, tartja Fecser József tanító. 5. A

számtani oktatásban tapasztalt hibákról. Értekezés, tartja Székely Lajos. 6. Folyó ügyek és indítványok tárgyalása. Gyulán, 1898. július hó 28-án. *Kny Antal*, esp. egyleti elnök. *Székely Lajos*, egyleti jegyző.

Meghívó. A „Kassa-vidéki róm. kath. tanító-egylet” f. évi közgyűlését augusztus hó 24-én d. e. 9 órakor Kassán a kath. legényegylet termében fogja megtartani. A gyűlésben szíves megjelenésre kéri az egyület tagjait s a tanügy barátait. *Egyiczke*, 1898. aug. 1. *Tomeskö Alajos*, elnök.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

Néhány szó gyűléseinkről.

Ma midőn mindenki, egyesek úgy mint testületek, a nyomor nagyon is súlyos hatása alatt minden mellözhető és lerázható költséget iparkodnak magukról elhárítani: a község is, mint erkölcsi testület, kiadása apasztására törekszik. Innét van gyűléseinken a gyakori panasz, hogy napidijainkat nem akarják fizetni, de onnét is van, hogy gyűléseinket nem sokba veszik. S ezt ne is csodáljuk, mert valljuk meg őszintén, hogy magunk sem sokat tartunk felőle, meg gyakran a lapokban közzétett kivonatos gyűlési tudósítások is meglehetősen meddőséget, részvétlenséget, nemtörődömséget árulnak el.

Elmegyünk a gyűlésbe, gyakran csak szokásból, néha a napidij kedvéért, meghallgatjuk meglehetősen közönnyel egy-két buzgóbb kartársunknak ügyünk érdekében váltott eszmecserejét és sokszor meglehetősen meddő nemtörődömséggel rontjuk más munkáját, lohasztjuk a lelkesebb tag munkakedvét, akadályozzuk ügyünk jobbra fordultát.

Hát kérem, ez sem a tanító, még kevésbé a község erkölcsi javának előmozdítására nem szolgálhat.

Barány I. szerint a tanítói tanácskozmány czélja: »az iskola és az egyház közti jó viszonynak föntartása és bensőbbé tétele, a testületi szellem ápolása, hivatásszeretet élesztése s nevelés-tanítás ügyének javítása, emelése.«

Mar pedig a mi gyűléseink gyakran sablonos lefolyásúak, egyhangúak, szüntelenek, sokszor a nevelés-tanításnak, úgy a magunk javának hátrányára. Nem bírnak a tagokban érdekltséget kelteni, pedig csak önmagunkon áll, hogy pezsgő életet, üdeseget öntsünk gyűléseinkbe, a czelnak megfelelővé tegyük azokat.

De lassuk, miként is felel meg gyűlésünk a hozzá kötött várákozásnak és meghatározott czéljának.

Először is mulhatatlanul szükséges, hogy a tárgysorozatnak már a tanácskozmány előtt pár héttel birtokába legyen minden tag, mert e nélkül a tanácskozásra jól előkészülni lehetetlen.

A gyűlés kezdete az ima vagy alkalmi ének és azután az elnöki megnyitó.

Uraim! az elnöki megnyitónak a lelket édes gyönyörben ringató, ügyes-bajos dolgainkat feledtető, nemes akkordokban gazdag előjátéknak kell lenni, méltó kezdetnek a nagy és fontos munkához, mely az öntudatos, nem esüggdő tanítóra vár.

Legyen e beszéd lehető legmagasabb színvonalon eszmegazdag, érdekltséget keltő s a legfontosabb s legujabb szakbeli kérdéseket hozzáértéssel, könnyedséggel tárgyaló, mindenekfelelt a gyűlést respektáló lelkesítő szózat. Mert ne tessék feledni, hogy a megnyitó beszéd nagyban biztosítja a gyűlés üdvös lefolyását.

Szomorú s a tagokat méltan sértő beszéd az, midőn az elnök azon kezdi, hogy ne varjanak tőle valami remek beszédet, mert erre elfoglaltsága miatt nem készülhetett; vagy pedig, ha valamely egyoldalú információ alapján egyesek vagy többek a beszédben megrovásban részesülnek.

Hát ez kérem kétszeres megsértése a gyűlésnek; mert az elnöknek készülni, még pedig jól előkészülni a beszédre erkölcsi kötelessége, s így a mellett, hogy hanyagságra példát mutat, még a gyűlés iránt lenéző, bántó semmibe vevést arul el, levertséget, elkeseredést szül s kockáztatja a gyűlés hasznos lefolyását.

Azért a jó ügy érdekében álljon az elnök feladata magaslatán s működésében őt mindenkor a gyűlés iránti kötelező tisztelet, partatlanság s ügyszeretet vezesse, ne pedig pillanatnyi benyomás vagy egyoldalú besugás. A panasznak, esetleg a jogos megrovásnak mindenkor a tanácskozás végén szabad előjönni, de sohasem a megnyitóban.

Midőn a szeretet, a jóindulat sugallta beszéd elhangzott, jön a mult gyűlési jegyzőkönyv felolvasása. Legyen ez férfias, nyílt tükre a gyűlésnek, annyit adjon, amennyit kapott, s úgy adja azt vissza, ahogy kapta. A jegyzőnek saját felfogása, egyéni nézete csak annyiban érvényesülhet benne, amennyiben épen a maga valójában adja az értelmet, a hangulatot, mely a gyűlést uralta, de a forma, az alak teljesen a jegyző énjéhez hasonul.

Elnök, jegyző és két bizalmi férfi hitelesíti. Miután a mult gyűlésből merített ismereteket a jegyzőkönyv felelevenítette, pár órai felhőtlen egünkön új öröm, kedves és tanulságos kép tárul elénk, a szeretet embere, saját énünk, a tanító és kis tanítványai állnak elénk, hogy a gyakorlati előadásból, a mintatanításból napi munkánkhoz ismereteket szerezzünk, tudásunkat gyarapítsuk.

A mintatanítást tartom gyűléseink lelkének. Ebből szívja a tanító munkájához a szakszerű anyagot, úgy miként a méh a virágból — a színmézet. A gyűlés tárgysorozata közt ez áll legközelebb hozzánk, ezzel vagyunk összeforrva, azért ennek hiányozni egy gyűlésből sem szabad.

Az előadásra szabadon vállalkozzék az, aki elég erősnek érzi magát arra, hogy másoknak útmutatással szolgáljon s mindig abból tanítson, miből legerősebbnek érzi magát. Itt szem előtt tartandó, hogy az előadás nem az előadóért, hanem a hallgatókért van.

Természetesen ezt követi a hozzáértő bírálat.

Ezután jönnek az értekezések.

Kidolgozásra, általánosan kötelezett tételek kitűzését, nem tartom helyesnek, de ezzel nem török pálczát a pályadíjas munkálatok felett.

Válaszszon szakmánk tagkörü mezején ki-ki szabadon, saját belátása szerint felfogásának, erejének megfelelő tételt s dolgozza azt ki a legjobb tudásával.

Az értekezésnél is az az irányadó elv, mint a tanításoknál, hogy mindig — különösen a gyengébbek — azt válaszszuk, minek meg is felelhetünk. Az értekezés minden tagra kötelező, de az idősebbeknek ez alól a felmentvényt saját kérelmükre megadni, méltányosnak tartanám, de nem az alól, hogy élettapasztalattal a gyűlés éltető elemei, a fiatalabb kartársak tanácsadói, vezetői, támaszai lenni megszünjenek.

A kidolgozott munkák a gyűlés előtt pár héttel a választott bíráló-bizottsághoz beadandók, hogy az: alapos, igazságos, de soha sem kedvet szegő bírálatát meghozhassa. Miután a bíráló-bizottság jelentését megtette, a beérkezett munkákról véleményét általánosságban elmondta, akkor a legjobbakat felolvasásra ajánlja. Felolvasás után következik a bíráló-bizottság részletes kritikája s ezt követi a tagok hozzászólása.

Ha csak egy-két munka érkezik be, akkor azok mind felolvastatnak. A fenti eljárás csak abban az esetben volna gyakorlatba véve, ha a tagok nagyobb számban adnák be dolgozataikat, mely esetben az idő rövidege miatt, csak a jobb dolgozatok felolvasására szorítkozhatunk.

Még csak azt jegyzem meg, hogy szavallatokkal, szabatosan előadott szónoki művekkel gyűléseinket vonzóbbakká, élénkebbé tennők.

Ezzel gyűléseink főbb pontjaival végeztünk,

most következnek a körrendeletek, felolvasása, indítványok, tagdíjak beszédese stb.

S midőn kimerítettük a tárgysorozatot, csak akkor jöhet a zártgyűlésben a panasz s egyéb bajok tárgyalása. Panaszt csak úgy intézhet el a gyűlés, ha a panaszolt félt is kihallgatta, mert egyoldaluságnak itt helye nincs. Különbben is a vádak emelésénél nagyon kell vigyázni, mert az kétélű fegyver s rendszeren ott sujt, hol nem is gondoljuk.

Végül pedig nem mulaszthatom el a mindinkább tért foglaló és a tanügyet, saját tekin-télyünket, munkakedvünket s ügyszeretetünket emelni s elősegíteni czélzó ama óhajunknak kifejezést adni: hogy minden tanítói tanács-közmánynak az egyházi elnök mellett tanító elnöke is legyen.

De bárki vezesse is azt, soha egymáshoz idegenek ne legyünk, hódoljunk az összetar-tozandóság szent törvényének és az egymás iránti tiszteletet, becsülést szeretettel ápoljuk, egymást bajokban támogassuk s mindenekelőtt hivatalunkban hiven sáfarkodjunk: ekkor az elismerés nem fog elmaradni.

Ezzel értekezésem végére értem, s hogy a gyanusításnak még az árnyékát is kikerüljem, ki-jelentem, hogy minden czélzás nélkül egyesekre irtam e sorokat — munkám kizárólag ügyünk jobbra fordultának elősegítésére irányul.

Nagy-Légh.

Dunay László.

Értesítők.

(Folytatás.)

(y.) 7. Az egri érseki róm. kath. tanítóképző-intézet értesítője 1897—98. Közli: Vincze Alajos igazgató. A tanári kar az igazgatón kívül 9 tagból állott. Megünnepezték az intézet alapítójának, Pytker J. L. patriárcha-érsek halálának 50 éves évfordulóját, a királyi 10 szobor felállítását és a 48-iki törvények jubileumát. Az intézet fentartásához az egri érsek és a főkapitán évvi 910 frttal járul, míg ugyancsak nevezett jötevők a növendékek segélyezésére évenként 2000 frtot juttatnak. 21 növendék élelmezésben részesült, többen ösztöndíjat és anyagi segélyezést élveztek. A tanulók önképző »Mindszenty-kör«-e Babik József tanár vezetése mellett kiválóan sikerült Pytker ünnepet tartott. A növendékek összes száma a négy osztályban 69 volt. Vallás, nemzetiség, előmenetel nincs kimutatva. Tanképesítő vizsgálatra jelentkezett 27, kik közül egy 2 tárgyból egy évre visszautasítottatott. A 26 képesített között van: 1 kitünő (Balázs Béla), 9 jeles, 14 jó és 2 elégséges.

(y.) 8. Baja thj. felrúházott város róm. kath. elemi népiskolájának értesítője. 1897—98. Közli az igazgatóság. Bevezetésül a következőkkel kezdődik az értesítő: »Sóvány esztendő, silány termés: így lehetne jellemezni az elmúlt tanévet.« Hát hiszen szép dolog az egyenes őszinteség, de a nyilvános intézetek működésének megítélése nem a szereplő egyének hivatala, hanem a nyilvánosságé. Alább meg ezt mondja az értesítő: »E szerint vallás és hazafiság, ez az egyedüli hamisítatlan jelszó; ez nevelési rendszerünkben törekvéseink iránytűje; ez a mi hitvallásunk. Ilyen értelemben a vallásossággal mindig mély kultuszt törekedtünk (!) teremteni iskoláinkban a hazafiságnak. Olvasó- és tankönyveink nem a lenézett, »bigotteria«-házhoz, hanem az egyenlő megosztás alapján telve van erkölcsi és hazafias momentumokkal.« (!) Több ünnepélyt tartottak, de szentséges Atyánk gyémantmisé-

jének megünnepléséről nincs említés téve. A három iskolában hitoktatókon kívül 16 tanerő működött. Beiratott 1014 tanuló, az év végén volt 1019; rk.: 1009. Magyar 738, magyar-német 57, magy.-dalmát 219. Az ismétlősökről nincs kimutatás. Jutalmazásra 88 korona fordítottatott.

(y.) 9. A paulai szent Vinczéről nevezett irgalmas testvérek vezetése alatt álló Ranolder-intézet (Budapest, IX. gyep-u. 23.) évi értesítője kisdudóvadá-jának, elemi és polgári iskolájának s tanítónképzőjének működéséről az 1897—98. iskolai évben. Ez intézetben foglalkozott 27 irgalmas testvér, 1 hittanár, 4 világi tanítónő s 1 világi tanár. Beiratkozott az óvodába 264 az el. iskolába 435, a polg. iskolába 303 s a tanító-nképzőbe 174, összesen 1176 növendék, kik közül 195 bennlakó volt. Az intézet legnagyobb jötevője a székely-főváros. A világi képzőtanárr fizetését a közokt. miniszter adja. Kedvezményes bennlakásban 70 növendék részesült. Az év folytán sokféle ünnepség tartott csak »Leo-ünnepély« maradt el. Fel van sorolva a végzett tananyag, de a használt tankönyvek egy része (a képzőben túlnyomólag!), olyan, melyet a Szent-István-Társulat könyvjegyzékében nem találunk, a nm. püspöki kar által kiküldött tankönyvbizottság nem approbált s így kath. tanintézetekben nem használhatók. Az intézet berendezése és felsze-relése mintaszerű.

(y.) 10. A szegedi apáca-tanintézetnek 1897—98. évi értesítője. Közzéteszi: Oltványi Pál prépost, igazgató stb. stb. Adja az intézet alapításának és fennállásának tör. énetét s közli a fennállás 25-ik évfordulójakor tartott jubiláris ünnepély részletes programját és lefolyását. A tanulók száma volt a népiskolában 444, az intézeti elemi iskolában 122, a polgári iskolában 115, összesen: 681. Köztük: szegedi 603, róm. kath. 666, magyar 622, kitünő 111 és csak 30 elégtelen. Leo-ünnepélyről nincs említés. Szép rekordot ért el a kézimunkakiállítás 3509 darabbal.

(y.) 11. A közzei szent Domonkos-rendi apácák által fentartott r. kath. tanítóképző-intézet értesítője 1897—98. A tantestület 10 tagból állott. Az intézet váltakozó, ez évben a 2. és 4. osztály állott fenn 41 növendéssel. R. kath. 40. Segélyezésben 7 tanuló részesült, a gyakorló-iskolának 278 növendéke volt. A tanulók részt vettek Leo pápa jubileuma alkalmából tartott ünnepi sz. misén.

(y.) 12. A közzei sz. Domonkos-rendi nővérek által fentartott róm. kath. polgári iskola értesítője 1897—98. Működött 9 tanerő, a növendékek száma a 4 osztályban 107. Részletesen van közölve a végzett tananyag, s az általános osztályzatban nincs egyetlen elégtelen sem. Megünnepezték márczius 15. április 11. és június 8-ikat. A bennlakó növendékek 10 havi tartásdíja 150 frt.

Tanítói gyűlések.

A nógrád-romhányi róm. kath. tanítói kör évi rendes közgyűlését július 5-én tartotta Rétságon, melyen 12 lelkes és 22 tanító volt jelen, továbbá három tanítótárs Vácziól, a központból, mint vendég. A szent mise hallgatása után a gyűlés az iskolában folyt le, melynek egyik kiváló nevezetességét ama remek és nagyszabású megnyitó beszéd képezte, melyet főt. Kammerer Ferenc esperes, egyházi elnök ur tartott. Ezen időszzerű beszéd tárgyát képezte a hitvallásos tanítás és nevelés szükségessége, továbbá ő szentsége XIII. Leó pápa 60 éves áldozárságának emléke — ezt a pápai himnus éneke fejezte be — majd kedves magyar hazánk szabadsága és alkotmányának 50-ik évfordulója, melyet a Szózat éneke zárt be. A közgyűlés ezért jegyzőkönyvi köszönetet is szavazott az elnök urnak. Trautwein Gyula tanító, világi elnök a közgyűlés nevében igen alkalomszerű beszédben méltatta az egyházi elnök érdemeit és üdvözölte őt mint 25 éves plebánost. Ezt meghatóan köszönte meg. 1. Az elnöki jelentések közül említésre méltó az

alsó-fehérmegyei kath. tanítói körnek a szocializmus ellen tett indítványhoz való hozzájárulás, a nyugdíj- és gyámintézet érdekében tett tanfelügyelői megkeresés, alapszabályok mikénti beszerzése stb. 2. A pályamunkák közül Flórián Márton tolmácsi tanítóé 10 koronával, Tóth Ferencz horpácsi kántortanítóé 10 korona és Gyürki Titusz nógrád-berczeli kántortanítóé 5 koronával lettek jutalmazva. Főt. Simmalósi Ignác romhányi plebános urnak azon áldozatkész ajánlatért, melynél fogva a jutalomdíj gyarapításához 10 koronával járult, halás köszönetet nyilvánította a közgyűlés. 3. A pénztárnok számadása helyesnek találtatott, minélfogva Glatz Nándor pénztárnok a számadás közzétételére alól felmentetett. Gyakorlati tanítást tartottak: Trautwein Gyula a földrajzból »A földről«, Krizsanóczy Agoston a hazai történelemből, Nagy Lajosról és Tóth Ferencz olv. kezelésből »A tevérdől«. Mindhárom szép készültségök miatt általános dicséretet nyertek. A bíráló-bizottságba Valcz Rudolf, Gyürki Titusz és Hromada Pál kántortanítók választották be. A jövő gyűlés helyéül Romhány jelöltetett ki. Több apróbb jelentőségű indítvány elfogadása után egyházi elnök ur köszönetet mondott a tagoknak és vendégeknek ily szép számban való megjelenésükért, a szegények továbbra is lelkiismeretes teljesítésére kérve a tagokat, a Hymnusz éneke után a gyűlést berekeszté. Délelőn társasbéd volt, hol a pohárköszöntések sem hiányoztak. *Flórián Márton*, a kör jegyzője.

VEGYESEK.

Tájékoztatóul A lapunkhoz beküldött »Értesítők« egy része közli az elmúlt tanévben használatban volt tankönyvek jegyzékét is. Ezekből konstatalhatjuk, hogy kath. tanintézetekben még igen sok helyütt nem engedélyezett tankönyvek vannak alkalmazásban. Időszertűnek véljük a főt. tanfelügyelő, plebános-igazgató és tanító urak figyelmet felhívni azon körülményre, hogy a magyarországi latin- és görög-szertartásu kath. elemi iskolák s egyéb tanintézetekben csak azok a tankönyvek használhatók, melyek a Szent-István-Társulat kezeleiben működő s a nm. püspöki kar részéről kinevezett tankönyvbíráló-bizottság által approbáltattak. Ez elfogadott könyvekről a Szent-István-Társulat jegyzékét adott ki s azt a lapunkhoz mellékelve olvasóinknak megküldötte. Itt feltalálhatók mindazon könyvek, melyeket a kath. tanintézetekben szabad és kell használni. Az abban felsorolt könyvek mindegyike megrendelhető a Szent-István-Társulat ügynökségénél, Budapest, IV. Királyi Pal-utca 13.

Irodalmi pályázat. A »Csanádmegyei tanító-egyesület« az alább következő négy és egyenkint 50—50 koronával jutalmazandó tételre pályázatot hirdet. A pályamunkák idegen kézzel írva, szerző nevét rejtő jellegű levélkével ellátva, 1899. évi február hó 28-ig a »Csanádmegyei tanító-egyesület« elnök éjéhez Makóra küldendők. Pályázhat megynék minden népiskolai tanítója és tanítónője, vallás és nemzetiségi különbség nélkül. Kivánalom: a pályamunka legalább is öt írott ívnyi terjedelmű legyen. A pályázatok eredménye felerészben a jövő évi közgyűlésen, felerészben pedig sajtó útján fog közzétetni. Forrásmunkákért, 8 napi időtartamra, a nemeskeblő adományozó, főt. Németh Sándor bat-

tonyai plebános urhoz egész bizalommal fordulhatnak. A pályanyertes mű az egyesület tulajdonát képezi. — I. »A vallásos és hazafias nevelés-oktatás fontossága.« A népiskolai tanító mi módon és mily eszközökkel mozdíthatja elő az ilyszerű nevelés-oktatást? Mikép nyerheti meg a nemzetiségeket a magyar államszémének? A »hitfelekezletlenség« veszélyes következményei soroltsanak fel. Az istenkáromlás irtogatásának módozatai? II. »A népiskola tanítójának folytonos önművelődésének fontossága.« Melyek az önképzésnek módozatai és eszközei? A tanügyi szakkönyvek és szaklapok fontossága. III. »Az okszerű munkásság és az okos takarékoság főfontossága népünk életében.« A népiskolai tanító mi módon és minő eszközökkel mozdíthatja elő ezt a munkásságot; mikép irtogathatja a romboló fényűzést és az iszákosságot? A házi-ipar mely ágai dívnek megynék területén? IV. A »szocialis mozgalom« veszélyessége; tekintélyt romboló és hazafiatlan iránya. A népiskola tanítója mit tehet e romboló áramlattal szemben; az iskola falain belül a társadalmi téren? — A »Csanádmegyei tanító-egyesület« kp. választmányának 1898. évi június hó 4-én hozott egyhangu határozata értelmében az alapszabályok 11. §-ának módosítása a jövő évi közgyűlés tárgysorozatába azzal vétetik fel, hogy a tagok 2. §-ának meg nem jelenése esetén — a jelenlevők érdemileg határoznak. Kelt Makón a »Csanádmegyei tanító-egyesület« központi választmányának 1898. június hó 4-én tartott üléséből. *Strausz Gyula*, egyleti elnök. *Majoros Ferencz*, egyli. n. titkár.

Jó könyvet a népnek. Azt tapasztalták több vidéken, hogy a szocializmust a nép közt erősen terjeszti a ponyvairodalom is, a sok férczelt história. A közoktatásügyi miniszterben ezt támasztotta azt a gondolatot, hogy a betű erejével is küzdeni fog a nép elvadulása ellen. A szocializmus által sújtott vidékeken népkönyvtárakat fog a maga költségén fölállítani s a kormány az erre szükséges összeget már a legközelebbi költségvetésbe föl is veszi. A Szent-István Társulat kijelentette, hogy a kiadásában megjelenő összes művekkel hozzájárul a könyvtárak gyarapításához. Ilyen népkönyvtárakat próbára máris állított föl Majláth József gróf s jó hatásukat érzik is Szabolcsmegyében.

Egy ország egy tanítóért. Ritka szép példát mutat most a világnak Svájc arra, hogy mikép kell megbecsülni a tanítót, a nemzet napszámását s a szellemi műveltség első fáklyavivőjét. Aargau kanton Sulz városa hat hónappal ezelőtt minden ok nélkül s minden végkielégítés vagy nyugdíj nélkül elküldte kiérdemült tanítóját. A szegény öreg tanító nem mert panaszkodni s a városi tanács azt hitte, hogy most már választhat fiatal tanítót. Kírta a pályázatot, felsorolta a kedvezményeket, de egyetlen pályázó sem akadt. A tanács ekkor a törvényben megengedett maximális fizetést ajánlott föl s azonkívül is több külön kedvezményt. Hiába. Egész Svájcban nem akadt egyetlen egy tanító sem, a ki a nyugdíj nélkül elbocsátott tanító állására pályázott volna. A tanács fűhöz-fához fordult, hogy megtudja a pályázat meddőségének okát. Meg is tudta, hogy a tanító-egyesület tiltott el a pályázattól mindenkit az elbocsátott tanító ügye miatt. A tanács erre előbb kéréssel, aztán fenyegetéssel akarta engedékenységre bírni az egyesületet, ez azonban csak az esetben volt erre hajlandó, ha a tanítónak rendes nyugdíjat ajánl föl. A tanács ebbe nem ment bele, hanem ügyvédek akarta átadni a dolgot, hogy az a törvényszék elé vigye. Csakhogy egész Svájcban nem akadt ügyvéd, ki vállalta volna ezt az ügyet! Tehát az egész ország ily méltóságos módon érezette Sulz városával megvetését.

RÖVID HIREK.

Uj róm. kath. elemi iskola. A vitkovitz bánya- és vaskohómű-társulat, Kotterbach (Szepesm.) telepén új népiskolát létesített és pedig hogy az a róm. kath. jelleglet nyerte. Kern Gyula márkusfalvi plebános érdeme. *Puchardt Győző* borszónyi kántor-tanító, tanítói oklevele 1896-ból és keresztlevele elveszett. (Született Nagyszombat, 1877 július 21. én.) Netaláni család elkerülése miatt kéri tudomásul venni a plébánia-hivatal.

Az aradi m. kir. állami tanítóképző intézet ez évi október hó 29-én fennállásának 25 éves emlékünnepeét fogja tartani. Az ünneprendező szűkebb körű bizottság már meg is alakult a tanári kar két megbízott tagjából és négy Aradon lakó volt növendékéből. A tágabb körű rendező bizottság tagjává számos vidéken lakó volt tanítványt választottak meg

Zarándokutazás Lourdesba f. év október hó 2-ikára, szent Rózsafüzér ünnepére. Vezetí a főtisztelendő esztergomi érseki főhatóság kegyes helybenhagyásával dr. *Robitsck Ferencz* nagymarosi plebános. Indulás Budapestről: 1898. szeptember 25-én reggel a déli vasut gyorsvonatával. Visszaérkezés Budapestre: 1898. október 8-án este a déli vasut gyorsvonatával. Tartózkodás Lourdesban teljes 4 napig. Részvételi árak: Ha legalább 50 utas jelentkezik: III. oszt. 100 frt, II. oszt. 160 frt, I. oszt. 210 frt; Ha 100 utas jelentkezik: 95 frt, 152 frt, 199 frt 50 kr.; Ha 200 utas jelentkezik: 90 frt, 144 frt, 189 frt; Ha 300 utas jelentkezik: 85 frt, 136 frt, 178 frt 50 kr. Jelentkezni lehet: dr. *Robitsck Ferencz* plebánosnál Nagymaroson (Hontm.), mely alkalommal az I. oszt. utasok részéről 50 frt, a II. osztályuaktól 40 frt, a III. osztályuaktól 30 frt küldendő be ugyancsak dr. *Robitsck Ferencz* plebánoshoz Nagymarosra (Hontm.)

Szerkesztői üzenetek.

M. K. Námesztó. 1. Kötelező ígéretet az időre nézve nem tehetünk. 2. Az igazgatóság augusztus hónap második felében küldi szét az értesítéseket. — M. B. Topliczán. Az ötödéves korpótlék a fizetésnek kiegészítő része; tehát az 50 frotot havi részletekben a fizetéssel együtt, mint rendes fizetést kapja. Vegyük, hogy 400 frt volt a fizetés, ez a korpótlékkal 450 frt leendő és ennek kapja havi esedékes részletét — mondjuk 37 frt 50 krt. — H. M. Vezérszállás. Az ajánlközlések a pályázatok után közölhetnek. Egy szó ára 3 kr. és külön 30 kr. bélyegilleték. — Szepesmegyei tanító. A meghívók szétküldettek. Ő is kapott meghívást. Üdvözlét. — B. J. Ozd. Beérkezett. Legközelebb jönni fog. Üdvözlét. — Gy. J. Jákóhalmán. Már igen elkésett a többi helyektől is. A tanév végén kell megtenni ily felvétel érdekében a kellő lépéseket. — N. J. Nemti. Igen, majd akkor közöljük. — H. L. Mátra-Mindszent. Valószínűleg elintézés alatt áll kérése. Forduljon információért az egyházmegyei főtanfelügyelőséghez. — Vukakasoviei. Legközelebb közléstesszük. Köszönet a türelmért. — M. J. Pásztó. Tagja lehet. Az alapszabályokért forduljon az egyesület titkárához. Sziklay János »M. Á.« szerkesztősége. A füzetkét köszönjük. — H. E. Miszla. Beérkezett. Felhasználjuk. — Sz. I. Bussa. Talán már megérkezett. A gyűlésen találkozunk. — G. L. Ó.-Liszka. Az 5° iskolai adón kívül kivett hitközségi pótdátó a katolikusok birtokaránylag fizetik. Ha a tulajdonos nem ott lakik, úgy a bérlő fizeti — ha az a bérszerződésben ki van kötve; ha nincs kikötve, akkor a tulajdonos fizeti. — T. A. Enyiczke. Közöttettük. — H. E. Miháli. Levél ment. — »Béke«. Igen a tanítói tekintély érdekében szükséges, hogy az igazgató kellő figyelemben részesítse a tanítót. A mellőzés bántó, de nem ok arra, hogy eddigi magatartásán változtasson. Eddigi türelmét ne veszítse el a béke érdekében.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

A nagybrestoványi négyszáz forint fizetéssel szervezett másodtanítói állomásra a pályázatot augusztus hó 21-én fogjuk megtartani. Az iskolaszék.

N.-Patakra okleveles róm. kath. segédtanító keresetlik. Fizetése: polgári évre 300 frt lakással. Kötelesege: egy osztályt önállóan vezetni, a gazdasági ismételő iskolában valamint a kántoriságban segédkezni, a gyermekeket templomba vezetni. Szükség esetén okleveles tanítónő is megválasztatik. Kérvények az iskolaszékre augusztus 20-ig intézendők. Posta: Dejtár.

Közpüdi róm. kath. tanítói pályázat meghosszabbított augusztus 20-ig. Tapolcsányi Godofréd iskolaszéki elnök. Popelka János gondnok.

Magasfalu (Hochstettinó. Pozsonym., posta helyben) róm. kath. tót nyelvű II. osztályu tanítói állásra 1898. aug. 20-ig pályázat hirdettetik. Eddigi fizetése mélt. gróf Károlyi Lajos uradalmától: 280 frt készpénz, 4 hl. buza, 6 hl. rozs, 4 hl. árpa, 12 m. selejt tölgyfa. Ebből folyó év végéig a négy havi járandóságot kapja. Azontul, vagyis 1899. év január 1-től kezdve, fizetését a községtől fogja kapni és pedig egy évre 400 frt készpénz tizenkét havi utólagos részletekben pontosan fizetve, 50 frt lakpénz, amely azonban, ha a község természetbeni lakást adna, nem követelhető. és két öl fa, vagy beváltva 20 frt, saját használatra. Kötelesegei: a II. osztályt önállóan tanítani, az egyházi szertartásoknál a kántortanítónak szükség esetén a plebános rendelkezésére segíteni, a gyermekekkel templomba és egyéb egyházi szertartásokra járni és az ismételő iskolát tanítani. Az iskolai év kezdete szeptember hó 1-je. Véglegesítést egy próbaév leteltével kapja. Magyar és tót nyelv tökéletes bírása követeltetik. Zenébeni jártasság, ugymint német nyelv ismerete előnyös. A folyamodások, oklevél és valamennyi eddigi működési bizonyítványokkal felszerelve az iskolaszékre czimzendők. Csak oklevelesek pályázhatnak.

A morva-szt.-jános (Pozsonym.) róm. kath. fiú és Székelyfalvi róm. kath. vegyes iskolához tanítói állomásokra pályázat hirdettetik. Fizetése: egynek egynek törvényes ötödéves pótlékon kívül, polgári évre 375 frt, butorozott szoba szükséges tüzelőanyaggal. Kántori teendőkbeni segédkezésért némi mellékjövedelem. Tan nyelv: tót-magyar. Dobsa Mihály alesp., ker. tanfelügyelő, iskolaszéki elnök. 1-2

a) Nagy-Ülés anyaegyház kántortanítói állomására augusztus hó 19-re pályázat hirdettetik. Javadalma: 3 hold és 200 öl szántóföld, 3 hold és 1200 öl rét, ezek kataszteri tiszta jövedelme 15 frt 12 kr. Legeltetési jog 4 drb szarvasmarhára 8 frt, 2 drb sertésre 80 kr. Makkoltatási jog az uradalmi erdőben 2 drb sertésre 10 frt, 32 szekér fa 12 frt 80 kr., 13 hektoliter rozs 50 frt 40 kr., 13 hektoliter árpa 58 frt 80 kr. Szántóföld és rét bedolgozása 30 frt, 32 szekér fa befuvározása 16 frt, ostayütésért 2 frt 52 kr., alapítványok után 3 frt 39 kr., stóla offertoriumokkal együtt 20 frt, zsellérpénz 1 frt 80 kr., közös legelő és erdő-illetmény 1²/₃ urbéri telek után 2 forint. Tandij a mindennapi tankötelesek után 100 frt, az ismételő iskoláért 30 frt, államsegély 88 frt. Lakása: 2 szoba, konyha, kamara, istálló és a ház melletti 275 öl nagyságu kertből áll. A magyar és tót nyelv bírása szükséges. Az állomás f. év szeptember 15-én elfoglalandó. A tanképesítő okmányokkal bíró pályázatok a nagyülesi róm. kath. iskolaszékre czimezett és felszerelt folyamodványait nagyontisztelendő Báthy Gyula alesperes-tanfelügyelőhöz küldjék Bars-Némethibe u. p. Garam-Szent-Benedek.

b) Kis-Ülés fiókegyház kántortanítói állomására f. év augusztus hó 19-dikére pályázat hirdettetik. Javadalma: 2 hold és 700 öl szántóföld, 1 hold és 542 öl rét, 1 hold és 43 öl legelő, ezek kataszteri tiszta jövedelme 8 frt 37 kr., 3 drb szarvasmarha legeltetési joga 12 frt, 2 drb sertés makkoltatásra 8 frt, 16 ürméter fa, fele hasáb, fele dorongfa 16 frt, 12¹/₃ hektoliter rozs 48 frt, 12¹/₃ hektoliter árpa 56 frt. Szántóföld és rét teljes bedolgozása 30 frt, a 16 méter fa vágatása és befuvározása 12 frt. Tandij a mindennapi ismételő isko-

láért a község pénztárából 145 frt. Alapítványok után 3 frt 76 kr. Stólajóvedelem az offertoriumokkal együtt 26 frt 20 kr. Államsegély 51 frt. Lakása áll: 2 szoba, konyha, kamara, istálló és 200 ööl ház melletti kertből. A magyar és tót nyelv bírása szükséges. Tankepesítő okmánynyal bíró pályázók a kis-ülesi róm. kath. iskolaszékre címzett és felszerelt folyamodványukat nagytisztelendő Báthy Gyula alesperes-tanfelügyelőhöz küldjék Bars-Némethe u. p. Garam-Szent-Benedek.

A jókeői róm. kath. kántortanítói állomásra aug. 29-re pályázat hirdettek. Javadalma: 4 kat. hold 585 ööl szántó, 1550 ööl rét, 1/2 telek után legeltetési, 1/2 telek utáni fajzasi jog, 30 pozs. mérő roz. Községi pénztárból 187 frt 40 kr. Laczkovics-féle alapítványból 39 frt 40 kr., stólajóvedelem 50 frt, ostryasütés 8 frt. Lakás: 2 szoba, 2 konyha, 1 kamara. — Ugyanoda: osztálytanító kerestetik. Fizetése: 300 frt, 2 ööl fa. Óvónok is pályázhatnak. Tannyelv: tót-magyar. Novák Rezső, plebános.

Chrábóri róm. kath. tót-magyar néptanítói állomásra augusztus 31-ig pályázat hirdettek. Fizetése: 300 frt, 2 ööl tűzifa. Lakása: 2 szoba, konyha, élés- és fakamra, azonkívül konyhakertecske. Pályázhatnak tanítónok is. Nyitra-ludányi plebánia-hivatal. 1-3

A felsőjányoki (Pozsonym.) róm. kath. osztatlan iskolához okleveles tanító kerestetik. Fizetése: lakáson kívül 300 frt. Folyamodások aug. 15-ig ft. Kudlik János espereshez Püspökibe küldendők.

A »Népnevelő« 28. számában hirdett egyházzel-lei másodtanítói állásra a pályázat határideje augusztus 12-ig meghosszabbítottik.

Megyeres (Komáromm.) főközségbe kath. tanító kerestetik. Fizetése: 400 frt készpénz és lakás. Tannyelv magyar. Folyamodványok augusztus 25-dikéig Schuster Aladár plebánoshoz Keszegfalvára küldendők.

Dtkő-szt.-miklósi segédtanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése: 250 frt a községtől és 50 frt az iskolaalaptól. Lakása a legszükségesebb butorral ellátott kis szobából. Pályázók folyamodványukat a helybeli iskolaelnökséghez augusztus 15-ig szíveskedjenek benyújtani.

Köhidgyarmatra (Esztergom-vármegye) osztálytanító kerestetik. Fizetése: 300 frt, 2 ööl dorongfa, 1 szoba lakás egy polgári évre. Csakis okleveles tanítók vagy tanítónok pályázhatnak: ilyenek nem létben okl. óvónó is megválasztatik. Folyamodványok augusztus 13-ig az iskolaszékhez intézendők. 2-2

Imelyre (Komáromm.) tanító kerestetik. Fizetése: 300 frt és 1/2 ööl fa. A 400 frtig való kiegészítés iránt a kérvény a kultuszminiszteriumhoz benyújtott. Kötelessége: az alsóbb osztályok és az ismétlősök tanítása, továbbá a kántorságban való segédkezés. Kérvények főtiszt. Seyler Károly h. esperes és bajosi plebános urhoz intézendők Bajcra. Posta helyben. 3-4

Egri érseki megye.

Borsodszentiványra kántorságban jártas róm. kath. okleveles segédtanító kerestetik. Fizetése: a kántortanítótól polgári évre 200 frt, külön szoba fűtéssel és élelmezési, a IV-VI. osztályt önállóan vezeti. Kozma János h. esperes per Mezőkövesd.

Az erdőkövesdi (Hevesm. p. Pétervására) róm. kath. kántortanítói állomásra augusztus 17-re pályázat hirdettek. Javadalma: lakás (2 szoba, konyha, kamra stb.), kert, szőlőn kívül deputatum, stóla. Tanítás és párpénzből 103 frt 25 kr., államsegély 71 frt 75 kr. A kérvény beadva, termény és egyéb járandóság átlagos árak mellett pénzértékre számítva 225 frt. Kötelesség: a mindennemű kántortanítói teendők végzése. A külön felszerelt kérvények Szepeffy Lajos plebánoshoz küldendők. A próba délelőtti 9 óraker lesz, az állomás szeptember 1-én foglalandó el.

A síroki (Hevesm.) róm. kath. önálló tanítónői állomásra pályázat hirdettek. Jövedelme: 400 forint készpénz, lakbér fejében 20 frt, a nyári gyermekmenhely vezetéséért 50 frt, összesen 470 frt. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölendő elemi osztályokat (most I-II. oszt.) tanítani, mindkét nembeli ismétlősöket ok-

latni, nyáron a gyermekmenhelyet vezetni. Pályázók felszerelt kérvényüket augusztus hó 24-ig Mezey Illés iskolaszéki elnökhöz küldjék. Az állomás szeptember hó 15-ig elfoglalandó. Nótanító nem jelentése esetén férfitanító is megválasztatik, úgy hogy felesége a gyermekmenhelyet vezesse.

Kisujszállás városban az ujonnan szervezett róm. kath. kántortanítóságra pályázat nyitattik. Fizetése: az egri egyházmegyétől négyszáz forint, tisztességes lakás kerttel, 700 lélek után dupla stóla. Kérvények Kenderesre alulirothoz küldendők. Választás helye Kisujszállás, augusztus 16-án, délelőtt 11 óraker. Zongorában jártasak és személyesen megjelenők előnyben részesülnek. Sir Lajos, lelkész.

A »Népnevelő« 28., 29. és 30. dik számában hirdett edelényi másodtanítói állomás pályázati határideje augusztus 21-ig meghosszabbítottik. Privátából mel-lékjővedelemre számíthat. 1-2

Győri egyházmegye.

Szanyban (Sopronm.) egy. magát a kántorságban képezni akaró segédtanító, rendes lakás és 300 forint fizetéssel szeptembertől kezdve alkalmazást nyerhet. Működési vagy képezdei bizonyítványok László József kántortanítóhoz is küldhetők.

Az ötvevényi róm. kath. népiskolához segédtanító kerestetik. Kötelességei: az egyesített 3, 4, 5, 6 csapatokat tanítani, az ismétlők oktatásában és kántorságban segédkezni. Evi járandósága: 350 frt fizetés, egy szobából álló lakás és egy ööl tűzifa. Pályázati határidő aug. 20. Ötvevény. 1898. július 30. Lukáts János, plebános.

Fertő-Szt.-Miklósrá két okleveles, esetleg 3 vagy 4 képezdét végzett tanító kerestetik. Az egyiknek polgári évi fizetése a város pénztárából havi részletekben előlegesen fizetve 306 frt, a másiknak havi részletekben a főtanító által előlegesen fizetve 300 frt, külön butorozott szoba. Kötelesség: a mindennapi iskolában rendszeren, az ismétlőkben felváltva tanítani és a kántorságban a főtanító utasítása szerint segédkezni. Pályázati határidő augusztus 25. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Posta, távirtda és vasúti állomás. Róm. kath. iskolaszék. 1-2

Sopron-Somfalvára (posta Ágfalva) képesített vagy képezdevégzett róm. kath. osztálytanító kerestetik. Fizetés: 408 frt, szabad lakás, 3 1/2 méter kemény hasábfal. Kötelesség: egy osztályt vezetni, ismétlősöket oktatni, kántorságban segédkezni. Zenébeni jártasság okvetlen szükséges. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázati határidő augusztus 20. Az iskolaszék. 2-2

Ujkér község, róm. kath. elemi iskolájához az osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetés: ha okleveles 490 frt, ellenben 300 frt és butorozott szoba. Kötelessége az alsó három osztály önálló vezetése és a kántori teendőkben való segédkezés. Pályázati határidő aug. h. 15. Kérvények az iskolaszékhez intézendők. Ujkér (Sopronm.) 1898. július hó 20-án posta helyben. Rozsonits, isksz. jegyző. 3-3

Kassai egyházmegye

Ó-Liszka (Zemplénm.) róm. kath. iskolához okl. nőlen tanító kerestetik. Fizetése: 400 frt és tisztességes lakás. Tannyelv magyar. A pályázat napja aug. 22. Geesei Lajos egyházi iskolaszéki elnök.

Nyitrai egyházmegye.

Trencsénvármegyei baáni plebániához tartozó Micz-gócz főközség róm. kath. iskola tanítói állomására pályázatot hirdetek. Javadalma: állami segély 360 frt, tandíj s különféle termény értéke 40 frt, 2 szobás lakás, konyha, kamara s szükséges fa. Pályázhatnak aug. 20-ig csak okl. tanítók esetleg tanítónok is. Tannyelv magyar-tót. Az állomás október 1-jével elfoglalandó. Tr.-Baán. 1898. augusztus hó 5-én. Mihálik József, apát-plebános, egyházm. főtanfelügyelő. 1-2

I. A tyerchovai (Trencsénm.) róm. kath. kántortanítói állásra augusztus 17-ig pályázat hirdettek. Javadalma: készpénzben 124 frt 55 kr., kiváltott stóla 36 frt, 120 mérő zab a 1 frt 60 kr. = 192 frt, 8 ööl fa a 4 frt, 32 frt, misealapítványokból 4 frt, temetésekben

circa 100 frt. Szabad lakás. Pályázhatnak magyar és német nyelvet bíró okleveles tanítók. Kérvények alulírottakhoz terjesztendők be.

II. A tyerchovai államilag segélyezett róm. kath. iskolához okleveles tanító kerestetik. Évi fizetése: 400 frt. lakás és 4 öl fa. Kellékek ugyanazok mint fenn. Kérvényi határidő augusztus hó 17-ikéig. Pelczmann János, iskolaszéki elnök. 2—2

Pécsi egyházmegye.

A duna-kömlödi róm. kath. iskolához egy osztálytanító kerestetik. Fizetése: 400 frt, havi előleges részletekben, egy butorozott szoba fűtéssel. Kötelességei: egy osztályt önállóan vezetni, a kántorság körül segédkezni. Pályázhat képezdét végzett is. A folyamodványok főt. iskolaszéki elnökhöz címzendők aug. 20-ikáig, mely napon a választás meg fog tartatni. Rott József, iskolaszéki jegyző.

A hosszú-hetényi (Pécs mellett) róm. kath. iskolánál az osztálytanítói állásra augusztus 20-ikára pályázat hirdetettik. Fizetése: egy butorozott szobából álló lakás (ágyneműn kívül), 400 forint havi előleges részletekben. Kötelessége: az I—III. osztály vezetése, a kántori teendőkből segédkezés. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Az iskolaszék. 1—2

A döbröközi róm. kath. elemi iskolánál az 1898 99. tanévre három tanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalma: a) 300 frt készpénz, b) egy szobából álló lakás fűtéssel, haszonértéke 55 frt. c) kert és lakbér cizmen 60 frt, d) év végével 40 (negyven) forint jutalék. E jutalék egy részére sem tarthat igényt az évközben távozó tanító. A javadalom összege 455 frt. Ekvözben az állomást más állomással — csak ha kántortanítónak választatik — felcserélni nem szabad. Kötelme a püspöki kar által megállapított iskolai Rendszabályokban van előírva. Az ismétlők oktatását és a kántori teendőkből való segédkezést ingyen kötelesek végezni. Tannyelv magyar. Pályázhatnak okl. tanítók, tanítónők, óvónők. Kérvények a kath. iskolaszéki elnökséghez küldendők Döbröközre augusztus hó 15-ig.

Tolna-értényi róm. kath. iskolánál 300 frt készpénz, egy szobából álló lakás, fűtés, 1/4 hold kert haszonélvezetével javadalmazott osztálytanítói állomásra augusztus 25-ig pályázhatnak okl. tanítók, tanítónők és képesített óvónők.

Dombovári róm. kath. népiskolához egy tanító, ki segédkántor is, kerestetik. Fizetése: tanévre 120 frt, de 35 forinttal valószínű, hogy meg fog javíttatni, melyre a megválasztott csak az esetben tarthat igényt, ha ez összeg tényleg elfogadjatik, butorozott szoba fűtéssel, kántortanítónál élelmezés. Az ipariskolától 100 frt. Kötelessége: a rábizott osztályokat kezelni, az ismétlősöket tanítani és a kántorság minden néven nevezendő ágában segédkezni, melyhez kellemes hang és orgonálásban kellő jártasság kívántatik, a választás próbaévre történik, hasonmínőségű állással ez állás tanévben fel nem cserélhető. A kérvények augusztus 15-ig az elnökséghez küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Magyar-Egregyi róm. kath. új osztálytanítói állomásra augusztus végéig pályázat hirdetettik. Jövedelme: 340 frt, 2 m. öl keményfa, egy konyha és egy butorozott szoba. Tannyelv magyar. Tanítónő is pályázhat. Folyamodvány az elnökséghez Baranya-Kársz-ra — u. p. Szászvár — küldendő.

Pályázat a gyulajavánczai (Tolna-m.) negyedik osztálytanítói állomásra. Fizetés: 300 frt előre havi részletekben a községi pénztárból, egy szoba a legszükségesebb butorozattal, szabad fűtés. Kötelme egy osztályt — ismétlősöket is — önállóan vezetni és szükség esetén a kántorságban segédkezni. Tannyelv: magyar. Az iskolaszék. 2—2

Rozsnyói egyházmegye.

Füleken (Nógrádmegye) róm. kath. népiskolához, augusztus 25-iki záros határidővel, osztálytanítói állomásra pályázat hirdetettik. Kötelmek: vezetni az I. osztályt, ismétlősöket s kántorságban segédkezni. Javadalom: új, esinos lakás, áll: két szoba, konyha, kamrából stb.,

200 frt a községtől, 200 frt államsegély, havi előleges részletekben, ismétlők után 1—1 korona. Szorgalmas egyén mellékkeresete biztos. Állása szeptember 1-jén elfoglalandó. Kérvények főt. Kapás Arnold elnök urhoz intézendők. Megbízásból Benkó, iskolaszéki jegyző. 1—2

Székesfehérvári egyházmegye.

A vaáli (Fehérm.) róm. kath. iskolánál egy tanító vagy tanítónői állomásra aug. 20-ig pályázat hirdetettik. Fizetése: 300 frt készpénz és egy butorozott szoba, két méter fűtőfával. Kötelessége a tanítóknak a kántori teendőkből segédkezni, azért a férfitanító választási előnyben részesül. A pályázók kérvényeiket kellően felszerelve a kitűzött határidőre főt. Turinits Sebő iskolaszéki elnök urhoz küldjék. Tillmann Ferencz, főtanító.

A budacérsi róm. kath. fiúiskola I. oszt. tanítói állására augusztus 22-ig pályázat hirdetettik. Jövedelme: 430 frt készpénz, egy szobából álló lakás és körülbelül 120 frt mellékjövedelemre számíthat. Tannyelv: magyar-német. Kötelessége: a mindennapi és ismétlősök tanításán kívül az összes kántori teendőkből segédkezni, ugyancsint a nagy szünetekben is meghatározott ideig. Személyes megjelenés előny. A folyamodványok az iskolaszékre címelve nagys. és főt. Ulmer György cz. kanonok, plebános urhoz, mint iskolaszéki elnökhöz küldendők.

A fehérvár-diósi (főváros mellett) róm. kath. magyar-német tannyelvű iskolánál a másodtanítói állomásra aug. 18-ig pályázat hirdetettik. Javadalma: 375 frt, butorozott szoba. Kötelessége: I—II. osztályt önállóan, ismétlősöket hetenkint egyszer tanítani, kántori teendőkből segédkezni. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Wunder János főtanító.

A zsámbéki (Pestm.) róm. kath. iskolánál egy tanítói állásra aug. 20-ig pályázat hirdetettik. Fizetése: 350 frt készpénz, 50 frt lakpénz, 30 frt fapénz. Kötelessége: a mindennapi iskolán kívül az ismétlő iskolában társaival felváltva tanítani, a kántorságban segédkezni. Tannyelv magyar-német. Kérvények az iskolaszék elnökéhez Gózon Gyula plebánoshoz intézendők.

A nadapi róm. kath. kántortanítói állomásra aug. hó 17-ik határnappal pályázat hirdetettik. Javadalom: 1. Szabad lakás, mely áll 3 szoba, konyha, élesztár, kamra, pincze s istállóból. 2. 9 hold 112 öl területű föld s szőlő haszonélvezete. 3. 50 pozs, m. rozs szeszben. 4. 3 öl illetve 10 méter hasábfá, házhoz szállítva és felrakva. 5. 12 akó must váltása 60 frt. a hitközség pénztárából. 6. Iskolapénz 14 frt, a hitközség pénztárából. 7. Ismétlő iskolatartási díj 40 frt, a község pénztárából. 8. Stóla mintegy 30 frt. 9. Alapított szent misék után 9 frt 50 kr., az egyház pénztárából. 10. Ostyasütésért 6 frt, az egyház pénztárából. 11. Malomfuvarokért 8 frt, a hitközség pénztárából. 12. Tandij minden gyermek után á 30 kr. Tankötelesek száma 80—85. Ezekon kívül az esetleges ötödéves korpótlék, a hitközség pénztárából. Okmányilag felszerelt folyamodványok aug. hó 16-ik napjáig a kerületi esperes urhoz (lakik Pázmánd, Fehérm.) benyújtandók, a pályázat napján pedig személyes megjelenés kívántatik. A német nyelv ismerete szükséges. 1—2

Szombathelyi egyházmegye.

Orállásra (Vasm.) képesített róm. kath. tanító vagy tanítónő kerestetik. Fizetése egy polgári évre 300 frt havi részletekben, egy butorozott szoba és 2 öl tűzifa. Tanítási nyelv: német-magyar. Kötelessége az I. és II. osztály és az ismétlősök tanítása. Kérvények főtisztelendő Strass Adolf Vas-Vörösvári plebános urhoz augusztus hó 15-ig küldendők. Az állás szeptember hó 1-én elfoglalandó. 3—3

Vas-Csákány róm. kath. másodtanítói állásra pályázat nyitattik. Fizetése: polgári évre 350 frt, havi előleges részletekben, butorozott szoba, fűtés, tisztogatás. Kötelessége: az I—II. oszt. és ismétlő fiúk tanítása, kántoriakban segédkezés. Okleveles vagy képezdévégzett tanító urak felszerelt folyamodványukat augusztus 21-ig küldjék az elnökséghez. A megválasztott tartozik állását szeptember 15-én elfoglalni, mely naptól

fogva fizetése folyósítatik. Nyári három havi szünidejével rendelkezhetik. Posta vasúti állomás.

A lékai róm. kath. fiúiskola osztálytanítói állomása megürülvén, erre f. év augusztus 10-ára csőd nyitattik. Ez állomás évi jövedelme 1 butorozott szoba és fűtésen kívül, a község pénztárából fizetendő évi 300 frt. Melléjövedelem és olcsó élelmezés biztos. Nyelv: magyar-német. Teendői: az I. osztály vezetése, gyermekek száma 45—50 és segédkezés a kántori teendőkben. Folyamodni óhajtok kellőleg felszerelt kérvényeket alulrotthoz küldjék be. Léka, (Nasvm.) 1898. aug. 1. Bertalanffy Gyula, cz. prépost, esperes-plebános.

Vácsi egyházmegye.

Jobbágyiba (Nógrádmegye, posta: Apcz) a róm. kath. iskolához szeptember elsejére okleveles tanító kerestetik. Javadalma: 370 frt államszegély betudásával 400 frt; lakás és kert helyett 70 frt (esetleg lakás kerttel természetben). Kötelessége: iskolaszék által kijelölt osztályt önállóan tanítani és vallásosan nevelni, azonfölül ismétlősöket tanítani. Első tanévben szorgalmi idő alatt állását nem hagyhatja el. Kántorságban jártas előnyben részesül. Iskolaszékhez intézendő eredeti okmányokkal felszerelt kérvények augusztus 15-ig küldendők Bósz Emil plebánoshoz.

Jasnagykúri szolnokmegyei Kötelek községben megüresedett róm. kath. segédkántortanítói állomásra pályázatot hirdetek. Fizetése: lakás, fűtés és élelmezésen kívül évi 120 frt. Kötelessége az I. II. oszt. mindennapi tankötelesek és az ismétlő leányok oktatása s az összes kántori teendőkben való segédkezés. Okleveles tanítók okmányaikkal teljesen felszerelt kérvényüket aug. 20-ig bezárólag alulrotthoz küldjék. Kötelek, 1898. aug. 2-án. Kiss János isk. sz. elnök

Veszprémi egyházmegye.

Jelen lapnak f. évi 27. számában közzétett zala-szántói segédtanítói állásra vonatkozó pályázati határidő, azon igazítással, miszerint nem oklevelesek is pályázhatnak, augusztus hó 15-éig meghosszabbították. Nyers Imre, főtanító

Veszprémmegyei Nagy-Kamond főkközség róm. kath. kántortanítói állomására pályázat hirdetik. Javadalma: föld, rét, termények, szolgálmányok s készpénzben összesen 423 frt. Van két szobas jó lakás melléképületekkel. Keülon felszerelt folyamodványok a karakói plebánia-hivatalhoz küldendők. Választás napján, augusztus 23-án, személyes megjelenés kívánatos.

Somogy-Sámszonban róm. kath. okl. osztálytanító kerestetik. Fizetése: egy polgári évre 325 frt, havi előleges részletekben kifizetve, butorozott szoba, fűtés és takarítással. Kötelmei: az alsóbb osztályú növendékeket oktatni, hétkoználapon és vasárnapokon, valamint a szokásos körmenetek alkalmával az összes gyermekeket templomba vezetni és ott reájuk felügyelni. Állomását évközben el nem hagyhatja. 400 frt kiegészítésért az államhoz folyamodott az iskolaszék. Kérvények az iskolaszékhez czimezve aug. 15-ikéig ft. Kiss György plebános urhoz küldendők.

Némethányai tanítói állásra aug. hó 25-ére pályázat hirdettek. Jövedelem: 1. Lakás: 2 padlás szoba, kamara, istálló, pajta, hold belsőséggel = 15 frt. 2. 6 kataszt. hold föld = 36 frt. 3. Uradalomtól 155 frt 75 kr. 4. 27 méter tűzifa = 40 frt 50 kr. 5. párbérgabona átlag 25 mérő 62 frt 50 kr. 6. párpénz = 17 frt 50 kr. 7. tandij 23 frt 50 kr. 8. stóla-jövedelem 5 frt. 9. községi munkaváltság 6 frt. 10. falkolakezelés 5 frt. 11. temetőfü = 5 frt. Összesen: 371 frt 75 kr. Tan nyelv magyar-német. Tanköteles 35. Fizetésemelés folyamában van. Okmányok jákói plebániához (Veszprémmegye) küldendők. Okleveles pályázó niányában képezés is választható.

Farkasgyepüre aug. 25-ére magyar-német róm. kath. tanító kerestetik. Jövedelem: 1. Lakás: 2 padlós szoba, zárt könyha, kamara, istálló, pajta, 2. 2 kataszt. hold belsőséggel, 8 kataszt. hold föld jövedelme = 120 frt. 3. uradalomtól 160 frt 75 kr. 4. párpénz 24 frt. 5. párgabona 20 mérő rozs = 50 frt. 6. 27 méter tűzifa

= 54 frt. 7. tandij 15—20 frt. 8. temetés után átlag 5 frt. 9. temető-kaszálás 3 frt. 10. 3 hold szántás-vetés 9 frt. Összesen: 455 frt. Tanítási nyelv magyar-német. Tanköteles 35. Okmányok a jákói (Veszprémm.) plebániához küldendők.

Sertésvész ellen biztos gyógyszernek bizonyult az általam készített **sertéspor,**

betegség elején használva meglepő eredményt lehet vele elérni. — Sok gazda és uradalom elismerő nyilatkozatát bírom. — Használati utasítással együtt egy adag egy sertésnek 50 kr., 10 adag 4 frt 50., 25 adag 8 frt 75.

Egyedüli készítője **Szmik Gyula** gyógyszerész (Bács-megye) **Ó-Becse.**

Orgona-építési műintézet.
RIEGER TESTVÉREK

BUDAPEST, Garay-utca 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.) cs. és kir. udv. orgona-gyáranak fiókja. Legolesőbb arakon kiváló orgonákat szállítanak. A cég 24 évi fennállása óta

630 uj orgonát

épített, melyek közül 222 esik Magyarországra, a többit Norvegiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállítottak.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

